

[Aksel Larsen.]

information af fremmedarbejderne, om at bibringe dem et vist nødtørftigt kendskab til sproget, skaffe dem steder, hvor de kan opholde sig, så de ikke er henvist til gaden eller til Hovedbanegården eller lignende lokaliteter, hvor de jo ellers må samles i mangel af bedres havelse; det er måske også et kommunalt anliggende, men noget må der gøres ved det.

Der er sket en hel del forsømmelser, også fordi dette problem er kommet os ind på livet så temmelig pludseligt og man har været for længe om at opdage, at problemet var der, og man har været for længe om at tage hensyn til det og få hånd i hanke med det. Nu er man vel i færd med det, og jeg vil håbe, at man nu i et ret hurtigt tempo får oprettet det meste af det, der har været forsømt, selv om man naturligvis ikke på en studs kan opfylde alle de krav, der kan stilles enten fra fremmedarbejderne eller eventuelt fra dansk politisk eller social side.

Kjær Rasmussen: Det er efter vores opfattelse meget vigtigt, at dette fremmedarbejderproblem placeres i sin rette sammenhæng, noget, som jeg ikke synes der hidtil har været en udpræget vilje til. Det er vigtigt, at problemet først og fremmest ses i forbindelse med de senere års økonomiske udvikling her i landet. I 1960'erne forsvandt arbejdsløsheden næsten fuldstændig, og arbejdsgiverne blev som følge deraf nødt til at betale mere for at få arbejdet udført. Arbejderne var med andre ord i stand til at presse lønningerne i vejret, fordi arbejdsgiverne måtte konkurrere om at få folk.

Imidlertid er det klart, at en sådan situation truer fortjenesten, der jo er den del af den samlede produktionsværdi, som lønarbejderne ikke får udbetalt. Tendensen gik altså i retning af, at arbejdsgiverne måtte acceptere en lavere fortjeneste, og sådan ville det vel også være gået, hvis staten ikke var trådt hjælpende til med den såkaldte deportationslov og med tilladelse til firmaers import af fremmed, billig arbejdskraft.

Man må altså holde sig for øje, at fremmedarbejderproblemet er opstået på grund af industriens ønske om at holde lønnen nede for at kunne holde profitten oppe. Fremmedarbejderproblemet er således skabt af industriens profitinteresser, og når det fra forskellig side har været hævdet, at vi, som man siger, forstået som den danske befolkning, har brug for gæstearbejdere til forøgelse af produktion og beskæftigelse, ja, så sidestiller man helt fejlagtigt lønmodtagerens interesser med arbejdsgivernes.

Fra regeringshold har man villet påstå, at importen af fremmedarbejdere er nødvendig, dels fordi arbejdsstyrken i løbet af de kommende ti år vil stagnere, dels fordi arbejdskraftbevægelserne fra den egentlige produktionssektor til servicefagene og til den offentlige sektor vil gøre det næsten umuligt at opretholde den økonomiske vækst. Med hensyn til påstanden om den stagnerende arbejdsstyrke er der at sige, at højere lønninger ville gøre langt flere kvinder erhvervsaktive. Regeringens påstand er altså kun rigtig, dersom kvindelønningerne fortsat skal holdes nede, og det mener vi som bekendt ikke de skal. Det mente vi heller ikke før manifestationen her oppe fra galleriet for lidt siden.

Med hensyn til den anden påstand, om arbejdskraftbevægelserne, der vil hindre opretholdelsen af den økonomiske vækst, er der at sige, at mekaniseringer og rationaliseringer allerede har overflødiggjort en hel del arbejdere i produktionen. Det spiller naturligvis også ind, at arbejdsforholdene gennemgående er bedre i servicefagene, men dette forhold kunne jo bedres betydeligt gennem højere lønninger til arbejderne i produktionen.

Derimod passer det, at forholdene for fremmedarbejderne er utilfredsstillende i dag. De tvinges til at bo dårligt og dyrt. Jeg kan i denne forbindelse ikke lade være med at minde, det var vist Bo Røjkærs notits i Fagbladet, hvor han skrev om Vognmandsmarken: hvis det var danskere, der skulle derind, så var der plads til 500, men nu er